

هیچ بازیگری در منطقه توانایی مقابله با هژمونی و نفوذ روزافزون ایران را ندارد

بخشی از مطالعه راهبردی 2011 اسرائیل که توسط اندیشکده اسرائیلی "مطالعات امنیت داخلی" منتشر شده به ضعف رقبای ایران و ناتوانی آن‌ها برای توقف ایران از جمله در عرصه هسته ای و نفوذ فزاینده ایران در منطقه طی سال‌های اخیر پرداخته است.

بخشی از مطالعه راهبردی 2011 اسرائیل که توسط اندیشکده اسرائیلی "مطالعات امنیت داخلی" منتشر شده به ضعف رقبای ایران و ناتوانی آن‌ها برای توقف ایران از جمله در عرصه هسته ای و نفوذ فزاینده ایران در منطقه طی سال‌های اخیر پرداخته است. به گزارش فارس، اندیشکده "مطالعات امنیت داخلی" اسرائیل در بخشی از مطالعه راهبردی 2011 اسرائیل خود با عنوان "موقعیت ایران در منطقه: گسترش نفوذ در کنار ضعف‌ها" به قلم "افرایم کام" می‌نویسد: تغییرات مهم در موقعیت منطقه ای ایران در سال‌های اخیر به انحاء مختلف موجب توسعه نفوذ ایران در خاورمیانه شده و انگیزه ایران را برای تحکیم موقعیتش به عنوان یک قدرت منطقه ای برجسته در دنیای اسلام تسریع کرده است. این بلندپروازی متکی به نقش ایران به عنوان یک کشور اصلی در منطقه است که در نقطه تقاطع ژئواستراتژیک مهمی واقع شده و به فرهنگ باستانی و گذشته خود افتخار می‌کند. قلمرو و جمعیت ایران جز بزرگ‌ترین کشورها در خاورمیانه هستند. این کشور پتانسیل اقتصادی زیاد و توانایی دستیابی به نیروی نظامی چشمگیر و مؤثر از جمله پیشرفت‌های اتمی را دارد. اشتیاق استیلای منطقه ای نیز در نتیجه درک خطر، که به علت آسیب و ضربه "جنگ ایران و عراق" ایجاد شده، تهدید آمریکا برای قدرت راهبردی ایران و نگرانی درباره امنیت تولید و صادرات نفت ایران به وجود آمده است. «ایران برای استیلا بر خاورمیانه نفوذ آمریکا در منطقه را کاهش می‌دهد

آمریکا که در دهه گذشته حضور نظامی‌اش را در منطقه گسترش داده است اکنون منبع اصلی ترس برای ایران است. حکومت ایران آمریکا را تهدیدی برای موقعیتش در منطقه و برای ثبات و بقای خود به حساب می‌آورد. این درک خطر و نیز بلندپروازی‌های ایران برای استیلا بر منطقه، ایران را ملزم به شکل دهی محیط راهبردی بی ثباتی می‌کنند و به این شیوه نفوذ آمریکا در منطقه را کاهش داده و این اطمینان را به وجود می‌آورند که نیروهای آمریکا در نزدیکی مرزهای ایران مستقر نشوند.

* حکومت اسلامی فعلی ایران به دنبال استیلا بر خاورمیانه به عنوان بخشی از یک نظام اسلامی جدید است

بلند پروازی ایران برای دستیابی به استیلای منطقه ای با روی کار آمدن حکومت اسلامی در ایران به وجود نیامد. حکومت «شاه « نیز اقداماتی برای تبدیل ایران به یک قدرت منطقه ای انجام داده بود. با این وجود در حالی که شاه این جاه طلبی برای استیلا را به دلایل راهبردی دنبال می‌کرد حکومت اسلامی این استیلا را به عنوان بخشی از یک نظام اسلامی جدید دنبال می‌کند. حکومت فعلی معتقد است که تبدیل ایران به یک قدرت منطقه ای نیازمند دفاع ایران از جهان اسلام، ترویج منافع آن و استفاده آن به عنوان جزئی از قدرت ایران است. تا این زمان حکومت فعلی بر خلاف حکومت سابق عنصر اسلامی را در سیاست خود گنجانده و به ویژه به طرفداری از اجتماع شیعه پرداخته است.

* در چند دهه گذشته ایران، ترکیه و اسرائیل خاورمیانه را تحت نفوذ خود قرار داده‌اند

در سال‌های اخیر موقعیت‌های زیادی در محیط راهبردی ایران این حکومت را قادر به دنبال کردن جاه طلبی‌های هژمونی خود کرده است. نخست در چند دهه گذشته جهان عرب به نحو قابل ملاحظه ای ضعیف بوده و توانایی‌هایش برای فائق آمدن بر مسائل اصلی که با آن‌ها مواجه بوده از جمله خطر ایرانی‌ها و نیز برای نقش داشتن در پیشرفت‌های اصلی منطقه ناکافی بوده‌اند. ایران، ترکیه و تا اندازه ای اسرائیل این خلأ را پر کرده و سعی کرده‌اند خاورمیانه را تحت نفوذ خود قرار دهند. این مسأله که وزنه شیعیان به رغم اقلیت بودنشان در جهان عرب در دهه گذشته عمدتاً در نتیجه پیشرفت‌های صورت گرفته در عراق و لبنان سنگین‌تر شده است به ایران به عنوان برجسته‌ترین نماینده جامعه شیعه در جهان اسلام یاری رسانده است.

* در وضعیت فعلی بازیگری در منطقه نیست که بتواند به مقابله با نفوذ توسعه یافته ایران در منطقه بپردازد

دوم این که عراق دیگر نقش اصلی را در خلیج فارس بازی نمی‌کند. قبل از این که آمریکا در سال 2003 بر عراق تسلط یابد و تا اندازه زیادی بعد از شکست عراق در «جنگ خلیج فارس « 1991 عراق اصلی‌ترین بازیگر منطقه خاورمیانه بود و با موفقیت به مقابله با ایران می‌پرداخت مخصوصاً پس از جنگ دهه 1980 با ایران. این موقعیت در دهه گذشته کاملاً تغییر کرده است و این اتفاق بعد از این رخ داد که عراق تمام نیروی نظامی و بخش مهمی از موقعیت و نفوذ سیاسی‌اش را از دست داد. در وضعیت فعلی بازیگری در منطقه نیست که بتواند به مقابله با نفوذ توسعه یافته ایران در منطقه بپردازد. چه عربستان سعودی و چه کشورهای کوچک حوزه خلیج فارس که به شدت نگران فعالیت‌های ایران و به ویژه تلاش ایران برای دستیابی به تسلیحات هسته ای هستند

هیچ یک توانایی تشکیل وزنه‌ای برابر برای ایران را ندارند و برای توقف پیشرفت ایران به آمریکا روی آورده‌اند.

* آمریکا در چالش‌های خاورمیانه ضعیف عمل کرده است

سوم این که آمریکا با ضعف قابل ملاحظه‌ای به رویارویی با چالش‌های زیاد خاورمیانه پرداخته است. از دهه 1990 که تحت شعاع سقوط اتحاد جماهیر شوروی و تشکیل آمریکا به عنوان تنها نیروی برتر قرار گرفت ضعف آمریکا در خاورمیانه و محدودیت‌های موجود برای فعالیت‌های آمریکا به نحو آشکارتری بروز کرد. گرفتاری آمریکا در باتلاق عراق و افغانستان، شکست آمریکا تا این زمان برای متوقف کردن برنامه هسته‌ای ایران، ناتوانی آمریکا برای پیشبرد یک جریان دیپلماتیک بین اسرائیل و فلسطین و عکس‌العمل غیر قطعی آمریکا در برابر آشفتگی فعلی در جهان عرب مشکلات منطقه‌ای آمریکا را پررنگ‌تر کرده است.

* تغییرات عمده در کشورهای خاورمیانه به گسترش نفوذ ایران در منطقه کمک کرده است

چهارم این که ایران فرصت‌های متعدد دیگری اگرچه نه لزوماً در نتیجه ابتکار عمل خود به دست آورده و به سرعت از آن‌ها بهره برداری کرده است. این فرصت‌ها انحلال اتحاد جماهیر شوروی، که تهدید راهبردی دیرینه‌ای برای ایران به شمار می‌رفت و فرصتی برای گسترش نفوذ ایران در کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز فراهم آورد، تغییر در سیاست ترکیه و تصرف قدرت در نوار غزه توسط حماس را شامل می‌شوند.